

TUSSEN RAPPORTAGE 2025

10 september 2025

Inhoud

1.	Inleiding	3
1.1.	Algemeen	3
1.2.	Leeswijzer	3
1.3.	Regio Deal.....	4
1.4.	Conclusie.....	4
2.	Programma Regiobureau	6
2.1.	Programmaverantwoording	6
2.2.	Staat van baten en lasten (incl. prognose)	6
2.3.	Toelichting	6
2.4.	Begrotingswijziging	8
3.	Programma Opgaven.....	9
3.1.	Samenvatting programma Opgaven	9
3.2.	Groene groeiregio	9
3.2.1.	Programmaverantwoording	9
3.2.2.	Staat van baten en lasten.....	9
3.2.3.	Ontwikkeling besteding inwonerbijdrage 2025.....	10
3.2.4.	Ontwikkeling externe middelen	11
3.2.5.	Begrotingswijziging	11
3.3.	Productieve regio	11
3.3.1.	Programmaverantwoording	11
3.3.2.	Staat van baten en lasten.....	11
3.3.3.	Ontwikkeling besteding inwonerbijdrage 2025.....	12
3.3.4.	Begrotingswijziging	13
3.4.	Ontspannen regio.....	13
3.4.1.	Programmaverantwoording	13
3.4.2.	Staat van baten en lasten.....	13
3.4.3.	Ontwikkeling besteding inwonerbijdrage 2025.....	14
3.4.4.	Ontwikkeling externe middelen	14
3.4.5.	Begrotingswijziging	14
3.5.	Verbonden regio.....	15
3.5.1.	Programmaverantwoording	15
3.5.2.	Staat van baten en lasten.....	15
3.5.3.	Ontwikkeling besteding inwonerbijdrage 2025.....	15
3.5.4.	Ontwikkeling externe middelen	16
3.5.5.	Begrotingswijziging	16
3.6.	Circulaire regio	16
3.6.1.	Programmaverantwoording	16
3.6.2.	Staat van baten en lasten.....	17
3.6.3.	Ontwikkeling besteding inwonerbijdrage 2025.....	17
3.6.4.	Ontwikkeling externe middelen	18
3.6.5.	Begrotingswijziging	18
4.	Stoplichtenmodel	19

1. Inleiding

1.1. Algemeen

Voor u ligt de tussenrapportage 2025 van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR), met daarin een update over de financiële stand van zaken over het begrotingsjaar 2025.

Nieuw in deze tussenrapportage is het 'stoplichtmodel'. Een van de aanbevelingen uit de kwalitatieve evaluatie (Hügenholz, 2023) is "Elke gemeente moet baat hebben bij de regionale samenwerking" (aanbeveling 4). Door de bestuurders is de keuze gemaakt om de opgaven op regelmatige basis inhoudelijk te monitoren en dat colleges zelf op maat gemaakte informatie samenstellen voor de eigen raad.

Naar aanleiding van de evaluatie van het controleproces van de jaarrekening 2023 zijn verschillende procesmatige verbeteringen doorgevoerd, waardoor in 2025 de controle van de jaarrekening 2024, in tegenstelling tot voorgaand jaar, voorspoedig kon worden afgerond. Ook is in het eerste halfjaar een start gemaakt met het project 'Business Intelligence'. Hiermee wordt een volgende stap gezet in professionalisering van de financiële verantwoording.

1.2. Leeswijzer

Voor een goed begrip van de cijfers is onderstaande van belang:

- De vastgestelde regionale agenda 2025-2028 is leidend voor de begroting 2025. Basis is de op 11 september 2024 door het algemeen bestuur vastgestelde begroting 2025;
- Inhoudelijke verantwoording van de regionale agenda 2025 gebeurt in de kwartaalberichten die door de GMR worden uitgegeven;
- De financiële verantwoordingen van de GMR zijn gesplitst in twee programma's: programma Regiobureau en programma Opgaven;
- De deelnemende gemeenten dragen, naar rato van het aantal inwoners per 1 januari 2024, bij aan het regiobureau en (voor zover gemeente een opgaveovereenkomst heeft gesloten) aan de opgaven;
- Bij het opstellen van de begroting 2025 is het 'voorzichtigheidsbeginsel' gehanteerd. Bijdragen van derden zijn uitsluitend opgenomen als deze in maart 2024 definitief waren toegezegd;
- Bij het opstellen van de staat van baten en lasten is gebruik gemaakt van het model en de methodiek zoals voorgeschreven in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In de kolom 'Realisatie t/m juni 2025' zijn de daadwerkelijke uitgaven en ontvangsten t/m 30 juni opgenomen. Eerdere verplichtingen zijn hierbij buiten beschouwing gelaten; deze zijn verwerkt in de prognose.
- Projecten zoals Slim en Schoon Onderweg, Regionale Energie Expertise (REE), Regionale Energiestrategie (RES) en de Woondeal lopen over meerdere jaren. Bijdragen van derden zijn alleen opgenomen als deze bedoeld zijn om al gemaakte kosten te dekken;
- De GMR is subsidieverstrekker namens 14 gemeenten aan The Economic Board (TEB). De ontvangen bijdrage van deze gemeenten wordt in twee gelijke delen betaald;
- De opgavemanager kan binnen de opgave schuiven met budgetten van speerpunten, mits de budgethouder en de bestuurlijk opdrachtgever hiervoor akkoord hebben gegeven. Voorwaarde is dat de inhoudelijke doelen van de opgave gehaald worden (art. 3 Budgethoudersregeling);
- In staat van baten en lasten van het regiobureau is een prognose van de kosten per 2025 opgenomen. Deze prognose is tot stand gekomen door extrapolatie, aangevuld met éénmalige nog te verwachten uitgaven;
- Bij de opgaven is een overzicht van ontwikkeling van de besteding van de inwonerbijdrage 2025 opgenomen.

1.3. Regio Deal

Rond de jaarwisseling 2024-2025 gaf de provincie Gelderland, in haar rol als kassier van de Regio Deal, beschikkingen af voor twee Regio Deal-projecten waarvoor de GMR penvoerder is: *Toekomstbestendig bouwen* en *Wijk- en dorpsgericht werken*. Voor het project *Grenzeloos samenwerken* is de GMR ook penvoerder. Dit project is nog niet van start gegaan door vertraging bij het vinden van geschikte samenwerkingspartners.

Het project *Toekomstbestendig bouwen* is ondergebracht bij de opgave *Circulaire regio*. Deze opgave levert de projectleiding en benodigde personele inzet. De totale projectbegroting voor de periode 2024-2027 bedraagt ongeveer € 4,7 miljoen. De financiering bestaat uit bijdragen van het Rijk, deelnemende gemeenten, woningcorporaties, het bedrijfsleven en een cofinanciering vanuit de regio. Laatstgenoemde bijdrage wordt bekostigd uit de inwonerbijdrage van de Circulaire regio.

Ook het project *Wijk- en dorpsgericht werken*, ondergebracht bij de opgave *Groene groeiregio*, kent een vergelijkbare financiële constructie, maar is qua omvang aanzienlijk kleiner. De totale begroting voor dit project bedraagt € 1,6 miljoen over drie jaar. De samenwerking bestaat uit de provincie Gelderland, vijf gemeenten, de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) en de GMR. De bijdrage van de GMR aan dit project bedraagt over de gehele looptijd € 90.000 en wordt bekostigd uit de inwonerbijdrage van de Groene groeiregio.

In overeenstemming met de subsidievoorwaarden van de provincie Gelderland is een jaarlijkse verantwoording verplicht gesteld. De eerste verantwoordingsrapportage, die is ingediend vóór 1 mei 2025, leidde niet tot opmerkingen van de subsidieverstrekker.

1.4. Conclusie

Uit de voortgangscijfers van het programma *Opgaven* blijkt dat de activiteiten die in de begroting staan, in lijn met de planning worden uitgevoerd binnen de beschikbare financiële kaders, bestaande uit de inwonerbijdragen en externe subsidiegelden. Na verwerking van de geraamde uitgaven, in aanvulling op de reeds aangegane verplichtingen, en rekening houdend met de reservering uit de inwonerbijdrage ten behoeve van de vordering op de gemeente, wordt verwacht dat 5% van de ontvangen inwonerbijdrage – zijnde € 239.389 – niet zal worden aangewend.

Op basis van de analyse wordt verwacht dat voor het programma *Opgaven* geen begrotingswijziging noodzakelijk zal zijn teneinde voor specifieke activiteiten de inwonerbijdrage 2025 door te schuiven naar 2026.

Daarnaast worden ook de toegekende externe middelen, waaronder subsidies van de provincie Gelderland, Rijksmiddelen en bijdragen uit de Regio Deal, benut voor de realisatie van de programmadoelstellingen.

Het programma *Regiobureau* laat op dit moment een beperkt overschot zien. Voor de tweede helft van het jaar worden diverse (nieuwe) ontwikkelingen voorzien, waarvan de kosten op dit moment niet zijn meegenomen in de prognose. Daarom is ook in de tweede helft van het jaar een blijvend kritische monitoring van de uitgaven noodzakelijk.

In de jaarrekening is onder de financiële vaste activa een post *Vordering op gemeenten* opgenomen ter hoogte van € 189.401. Deze vordering is ontstaan als gevolg van een tekort van cofinanciering bij het programma *Slim en Schoon Onderweg* in de jaren 2022 en 2023. In de lijn van een eerdere bestuurlijke afspraak wordt in deze tussenrapportage bezien in hoeverre binnen de GMR budgettaire ruimte aanwezig is om deze vordering te compenseren door middel van inzet van de inwonerbijdrage 2025.

Uit deze beoordeling is gebleken dat binnen de programma's Verbonden regio en Groene

groeiregio gezamenlijk een bedrag van € 105.000 kan worden vrijgemaakt. De bijdrage is als volgt verdeeld:

- Groene groeiregio: € 75.000 op basis van integraliteitsprincipe binnen de programmabegroting;
- Verbonden regio: € 30.000, op basis van temporiseren van bepaalde activiteiten.

Beide bedragen zijn reeds in de prognose verwerkt. Na verwerking van deze incidentele bijdragen resteert een te compenseren bedrag van € 84.401. Aangezien de prognose uitwijst dat circa 5% van de inwonerbijdrage voor het programma Opgaven niet zal worden benut, wordt het reëel geacht dat het resterende tekort door middel van het programma Opgaven kan worden gecompenseerd.

2. Programma Regiobureau

2.1. Programmaverantwoording

De begroting van het Regiobureau bedraagt € 3.071.384, inclusief subsidie voor TEB. De dekking voor deze begroting bestaat uit inwonerbijdrage (€ 2.872.384), bijdrage provincie VAT kosten Regio Deal en detachering voor NOVEX (€ 95.000) en bijdrage uit de opgaven vanuit de '5% regeling' (€ 104.000).

2.2. Staat van baten en lasten (incl. prognose)

alle bedragen in €

	Begroting 2025	Wijziging begroting	Begroting gewijzigd	Realisatie t/m juni-25	Prognose
Lasten					
1.1 Salarissen en sociale lasten	1.419.614		1.419.614	725.464	1.377.861
3.5.1 Ingeleend personeel	274.752		274.752	74.145	269.939
3.8 Overige goederen en diensten	690.750	1.828	692.578	460.540	714.162
4.3.8 Inkomensoverdrachten - Overige instellingen en personen	746.267		746.267	746.267	746.267
7.3 Afschrijvingen	-		-	-	11.000
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente	-60.000		-60.000	-27.186	-108.744
Totaal Lasten	3.071.383	1.828	3.073.211	1.979.229	3.010.485
Baten					
4.3.2 Inkomensoverdrachten - Gemeenten	2.872.384	1.828	2.874.212	2.874.212	2.874.212
4.3.4 Inkomensoverdrachten - Provincies	95.000		95.000	-	85.000
4.3.8 Inkomensoverdrachten - Overige instellingen en personen	104.000		104.000	89.281	104.000
Totaal Baten	3.071.384	1.828	3.073.212	2.963.493	3.063.212
Resultaat	1	-	1	984.265	52.728

2.3. Toelichting

De inwonerbijdrage is, in overeenstemming met de vastgestelde begroting 2025, door de deelnemende gemeenten voldaan.

In het eerste halfjaar is het Regiobureau geconfronteerd met de uitval van twee medewerkers. Er is nog geen externe capaciteit ingehuurd om deze uitval op te vangen; de werkzaamheden zijn zo goed als mogelijke nog binnen de beschikbare formatie herverdeeld.

Onder post **1.1 Salarissen en sociale lasten** zijn uitsluitend de loonkosten van het eigen personeel van het Regiobureau opgenomen. De begroting 2025 is opgesteld in april 2024 op basis van de toen aanwezige personele bezetting. Sindsdien hebben zich diverse personele mutaties voorgedaan die zowel invloed hebben op de post *Salarissen* als op *Ingeleend personeel*.

De kosten voor de inhuur van extern personeel worden verantwoord onder post **3.5.1 Ingeleend personeel**. Dit betreft onder andere dienstverlening op basis van overeenkomsten met de gemeenten Nijmegen en Arnhem, externe inzet op het gebied van informatiemanagement, inkoop- en aanbestedingsadvisering en juridische expertise. Ook de kosten voor de secretaris van de RegioAgendacommissie verantwoorden we onder deze post.

De post **3.8 Overige goederen en diensten** betreft onder meer huisvestingskosten, organisatiekosten en kosten in het kader van lobbyactiviteiten en de voorbereiding van de opgaven, waaronder communicatie en evenementen zoals het Regiocongres. Naar verwachting komen deze kosten in 2025 uit boven het in de begroting opgenomen bedrag. Deze overschrijding houdt verband met een uitbreiding van de ondersteuning van de opgaven, en met

de start van een verbetertraject in de doorontwikkeling van de financiële administratie, op instigatie van de accountant.

Daarnaast was ten tijde van het opstellen van de begroting niet bekend wat de financiële consequenties zouden zijn van de verplichte rechtmatigheidscontrole. Deze kosten zijn structureel en maken inmiddels onderdeel uit van de vaste lasten.

De genoemde overschrijdingen worden binnen de begroting opgevangen door onderschrijdingen op de personeelslasten en de ontvangst van verwachte rentebaten.

De subsidieverstrekking van het regiobureau aan *TEB* verantwoorden we met ingang van de jaarrekening 2024 onder post **4.3.8 Inkomensoverdrachten - Overige instellingen en personen**. De subsidie bedraagt, conform de begroting 2025, € 746.267 en heeft geen effect op het financiële resultaat.

Onder post **7.3 Afschrijvingen** staan de afschrijvingen die betrekking hebben op de investeringen die zijn gedaan bij de ingebruikname van de kantoorruimte in Elst. In de prognose is rekening gehouden met de reguliere afschrijvingslasten.

Ten aanzien van post **7.4 Toegerekende rente en bespaarde rente** merken we op dat naar verwachting circa € 108.000 aan rentebaten wordt ontvangen.

Onder post **4.3.4 Inkomensoverdrachten – Provincies** zijn zowel de bijdrage van de provincie Gelderland in het kader van de Regio Deal als de opbrengsten uit de detachering van twee medewerkers van het regiobureau in het kader van ondersteuning aan NOVEX opgenomen. Recent is besloten om de betreffende detacheringsovereenkomst te beëindigen waardoor de volledige geraamde opbrengst niet wordt gerealiseerd.

Nieuw in dit overzicht is **post 4.3.8 Inkomensoverdrachten - Overige instellingen en personen**. In 2024 is besloten om 5% van de externe middelen af te romen ten behoeve van de dekking van de gezamenlijke kosten binnen het regiobureau. Het betreft hierbij verwervingskosten, kosten van financiële verwerking en verantwoording. Dit besluit is van toepassing voor externe middelen met een omvang van meer dan € 125.000.

Voor de tweede helft van het jaar worden diverse ontwikkelingen verwacht, waarvan de financiële gevolgen in de loop van het halfjaar nader in kaart worden gebracht.

- Het contract met de ICT-dienstverlener is medio juli geëindigd. Na afronding van een aanbestedingsprocedure, is besloten opnieuw een overeenkomst aan te gaan met dezelfde dienstverlener. In de prognose is rekening gehouden met een beperkte stijging van de kosten.
- In de tweede helft van het jaar is het noodzakelijk te investeren in de vervanging van laptops en mobiele devices. De aanleiding hiervoor is tweeledig: enerzijds betreft het de overschrijding van de gebruikelijke levensduur van de huidige apparatuur (meer dan vier jaar), anderzijds vervalt later dit jaar de ondersteuning van de gebruikte programmatuur door Microsoft en Apple. Het aanbestedingstraject voor de vervanging is inmiddels gestart. De totale investering bedraagt ongeveer € 36.000, hetgeen leidt tot een jaarlijkse afschrijvingslast van € 7.200.
- Het huurcontract van de huidige kantoorruimte in Elst loopt medio 2026 af. Besloten is de huurovereenkomst niet te verlengen en op zoek te gaan naar locatie die beter aansluit bij de huidige wijze van werken van de regionale samenwerking. Deze is inmiddels gevonden in Arnhem. De kosten die samenhangen met de overgang naar de nieuwe locatie brengen we momenteel in kaart. Onder deze kosten vallen verhuizing, huurlasten en investeringen in inventaris.
- Het eerder ingezette traject voor de doorontwikkeling van de financiële administratie zetten we voort. In de prognose is met de bijbehorende kosten rekening gehouden. Niet uitgesloten kan worden dat, mede in het licht van de verwachte komst van de verordende bevoegdheid, aanvullende inzet van menskracht en middelen noodzakelijk is.
- In de tweede helft van 2025 vindt een Europese aanbesteding plaats voor de dienstverlening op het gebied van de financiële administratie, aangezien het huidige contract per 31 december 2025 afloopt.

- Op grond van de bepalingen in de gemeenschappelijke regeling dient in deze bestuursperiode een evaluatie van de regeling plaats te vinden. Gezien de uitgevoerde en uitgebreide tussentijdse evaluatie in 2023, is besloten deze verplichte evaluatie in eigen beheer en in beperkte vorm (lichte evaluatie) uit te voeren.
- In 2020 vormde het bedrijfsplan de basis voor de besluitvorming inzake de versterking van de regionale samenwerking. In de relatief korte periode sinds de start zijn binnen de opgaven aanzienlijke voortgangen geboekt. De regioorganisatie is in de afgelopen jaren organisch gegroeid naar een formatie van meer dan 30 medewerkers. Deze ontwikkeling maakt het noodzakelijk om in de komende periode bijzondere aandacht te besteden aan zowel de actualisering van het bedrijfsplan als de verdere ontwikkeling van de regioorganisatie.

2.4. Begrotingswijziging

In de regionale agenda 2025-2028 is de inwonerbijdrage 2025 vastgesteld op € 2.872.384. In verband met afrondingsverschillen rondom het tarief per inwoner is uiteindelijk € 2.874.212 ontvangen. Dit leidt tot een aanpassing van de begroting met € 1.828 (positief).

3. Programma Opgaven

3.1. Samenvatting programma Opgaven

Samenvatting ontwikkeling inwonerbijdrage 2025

In onderstaand overzicht wordt per opgave een prognose gegeven van de bestede inwonerbijdrage 2025. Verwacht wordt dat bijna alle toegekende middelen van de inwonerbijdrage besteed worden.

alle bedragen in €

	Middelen 2025	Verplichting t/m jun-25	Nog te besteden	Prognose	%
Groene groeiregio	911.300	623.446	190.784	814.230	89%
Productieve regio	695.177	584.305	97.971	682.276	98%
Ontspannen regio	698.809	493.702	159.816	653.518	94%
Verbonden regio	1.227.938	800.670	392.217	1.192.887	97%
Circulaire regio	1.254.540	1.084.801	124.305	1.209.106	96%
Subtotaal	4.787.763	3.586.924	965.093	4.552.017	95%

In de volgende paragrafen geven we per opgave een toelichting op bovenstaande tabel.

Samenvatting externe middelen 2025

Hieronder geven we per opgave een prognose van de bestede externe middelen 2025. De verstrekte externe middelen worden over het algemeen voor besteding in meerdere jaren verstrekt. Een nadere duiding over de externe middelen beschrijven we bij de opgaven zelf.

alle bedragen in €

	Middelen 2025	Realisatie t/m jun-25	Nog te besteden
Groene groeiregio	1.278.704	385.144	893.560
Productieve regio	-	-	-
Ontspannen regio	152.100	10.554	141.546
Verbonden regio	867.503	454.450	413.053
Circulaire regio	3.521.044	757.059	2.763.985
Subtotaal	5.819.351	1.607.207	4.212.144

3.2. Groene groeiregio

3.2.1. Programmaverantwoording

De opgave *Groene groeiregio* kent drie speerpunten en wordt gefinancierd vanuit twee geldstromen: de inwonerbijdrage en de subsidies voor de uitvoering van de Woondeal. Uitgangspunt is om de beschikbare subsidies zoveel mogelijk volledig te benutten, waarbij het resterende deel van de uitgaven wordt gedekt uit de inwonerbijdrage. Daarnaast fungeert de inwonerbijdrage als verplichte cofinanciering voor de Woondeal-subsidies.

Het budget van Groene groeiregio bestaat voor 2025 uit inwonerbijdrage van de deelnemende gemeenten, te weten € 912.544 en bijdrage uit subsidies, € 870.000.

Door afrondingsverschillen in het tarief per inwoner is € 911.300 ontvangen.

3.2.2. Staat van baten en lasten

Onderstaande tabel is een overzicht van de realisatie tot en met juni 2025 wat betreft baten en lasten. Dit in relatie tot de begroting 2025 en begrotingswijzigingen. In de kolom 'Realisatie t/m jun-25' staan de werkelijk bestede middelen tot en met juni.

alle bedragen in €

	Begroting 2025	Wijziging begroting	Begroting gewijzigd	Realisatie t/m jun-25
Lasten				
Algemeen	215.000	-	215.000	104.222
Versnellen woningbouw	1.130.000	-	1.130.000	468.600
Uitwerking Verstedelijkingsstrategie	276.544	32.806	309.350	17.822
Verbinden ruimtelijke opgaven	161.000	-	161.000	28.238
Saldo lasten	1.782.544	32.806	1.815.350	618.881
Baten				
Inwonerbijdrage deelnemende gemeenten	912.544	32.806	945.350	944.106
Andere bijdrage deelnemende gemeenten	-	-	-	5.000
Bijdrage uit subsidies overige	870.000	-	870.000	365.404
Overige ontvangen bijdragen	-	-	-	-
Saldo baten	1.782.544	32.806	1.815.350	1.314.510
Resultaat	-	-	-	-695.628

3.2.3. Ontwikkeling besteding inwonerbijdrage 2025

alle bedragen in €

	Middelen 2025	Uitgaven	Waarvan verplicht	Nog te besteden	Prognose
Algemeen	216.241	103.973	111.000	1.268	210.472
Versnellingen woningbouw	262.578	83.252	146.849	32.477	198.246
Uitwerken verstedelijkingsstrategie	270.301	15.322	94.695	160.284	272.156
Verbinden ruimtelijke opgaven	162.180	28.238	40.118	93.825	133.356
	911.300	230.784	392.662	287.853	814.230
				restant	97.070
				besteed	89%

Algemeen

De post *Algemeen* (programmakosten, waaronder salariskosten) sluit nagenoeg neutraal af, met een klein overschot van circa € 5.000.

Versnellen woningbouw

Bij het speerpunt *Versnellen woningbouw* wordt een lichte onderbenutting van de inwonerbijdrage geconstateerd. Deze ruimte wordt benut voor de uitbreiding van de in 2025 opgestarte Projectleiderspool met een vierde projectleider (in dienst of ingehuurd). De Projectleiderspool is in overleg met de netwerkdirectie aanvankelijk kleinschalig gestart, met de intentie deze bij bewezen succes stapsgewijs uit te breiden. Gezien zowel de positieve financiële positie als de functionele meerwaarde, wordt deze uitbreiding na de zomer via een wervingsprocedure gerealiseerd. De inwonerbijdrage voor dit speerpunt zal in 2026 volledig worden aangewend. Voor het boekjaar 2025 heeft dit geen financiële gevolgen, aangezien de vierde projectleider naar verwachting pas eind 2025 start.

Daarnaast wordt in 2025:

- Een extra bijdrage van € 25.000 geleverd aan de GMR-stand en het programma op vastgoedbeurs PROVADA, waar de GMR dit jaar voor het eerst aanwezig was;
- Een bedrag van € 25.000 gereserveerd voor het programma CCB van de Regio Deal, specifiek voor de inhuur van externe adviseurs;
- Budget gereserveerd voor een training *conceptueel bouwen/ontwikkelen* in combinatie met de *fastlane* voor industriële bouw, conform de afspraken tijdens de Woontop.

Na deze inzet resteert geen onderbenutting binnen dit speerpunt.

Uitwerken verstedelijkingsstrategie en Verbinden ruimtelijke opgaven

De twee overige speerpunten, *Uitwerken verstedelijkingsstrategie* en *Verbinden ruimtelijke opgaven*, omvatten onder meer de inzet van gebiedstrekkers, inhuur ten behoeve van subsidieaanvragen (zoals de WoMo-gelden van het Rijk), uren van de landschapsarchitect en studies rond de beleidslijn *water en bodem sturend*. Deze twee speerpunten laten gezamenlijk een onderbenutting zien. Conform eerder gemaakte afspraken om tekorten binnen andere opgaven te dekken, is besloten € 75.000 van deze onderbenutting aan te wenden voor de vordering die bij *Verbonden Regio* is ontstaan binnen het programma *Slim en Schoon Onderweg*. Hiermee wordt de vordering op de gemeenten verkleind.

3.2.4. Ontwikkeling externe middelen

Binnen de Groene groeiregio zijn diverse subsidies in het kader van de Woondeal verspreid over verschillende jaren opgenomen. Per 30 juni is € 628.584 nog te besteden.

Programmalijn Wijk- en Dorpsgericht werken is een van de drie programmalijnen binnen de Regio Deal waarvan de GMR penvoerder is. Dit project is ondergebracht bij de Groene groeiregio. Door de provincie Gelderland is voor de totale looptijd van 4 jaar € 884.175 toegekend. In 2025 is € 293.296 ontvangen en inmiddels € 28.320 besteed.

3.2.5. Begrotingswijziging

In de regionale agenda 2025-2028 is de inwonerbijdrage voor 2025 vastgesteld op € 912.544. Door afrondingsverschillen in het tarief per inwoner is uiteindelijk een bedrag van € 911.300 ontvangen. Dit resulteert in een negatieve bijstelling van de begroting van € 1.244.

3.3. Productieve regio

3.3.1. Programmaverantwoording

Het budget van de Productieve regio bestaat voor 2025 vooralsnog alleen uit inwonerbijdrage van de deelnemende gemeenten, te weten € 695.177.

Dit wijkt af van de begroting 2025. Hierin was een bedrag van € 714.000 geraamd. De gemeente Doesburg heeft besloten om niet meer met de opgave mee te doen. Alle gemeenten zijn wel verplicht om met het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) mee te doen.

T/m juni 2025 is € 584.305 van de totale inwonerbijdrage van € 695.177 besteed en in verplichtingen vastgelegd. Daarnaast is in 2025 € 37.095 besteed, waarvoor in 2024 inwonerbijdrage is gereserveerd.

3.3.2. Staat van baten en lasten

In onderstaande tabel is een overzicht van de realisatie tot en met juni 2025 met betrekking tot baten en lasten. Dit in relatie tot de begroting 2025 en begrotingswijzigingen.

In de kolom 'Realisatie t/m jun-25' staan de werkelijk bestede middelen tot en met juni.

alle bedragen in €

	Begroting 2025	Wijziging begroting	Begroting gewijzigd	Realisatie t/m jun-25
Lasten				
Algemeen	316.000	-6.686	309.314	125.631
Toekomstbestendige werklocaties	165.000	18.258	183.258	68.664
Human Capital akkoord	158.000	-3.935	154.065	162.950
Verbeteren dienstverlening aan het MKB	75.221	15.222	90.443	40.404
Saldo lasten	714.221	22.859	737.080	397.650
Baten				
Inwonerbijdrage deelnemende gemeenten	714.221	18.051	732.272	732.272
Andere bijdrage deelnemende gemeenten	-	-	-	-
Bijdrage uit subsidies overige	-	4.808	4.808	4.808
Overige baten	-	-	-	-
Saldo baten	714.221	22.859	737.080	737.080
Resultaat	-	-	-	-339.430

3.3.3. Ontwikkeling besteding inwonerbijdrage 2025

alle bedragen in €

	Middelen 2025	Uitgaven	Waarvan verplicht	Nog te besteden	Prognose
Algemeen	304.506	125.631	108.503	70.372	324.105
Toekomstbestendige werklocaties	163.258	48.664	78.334	36.260	126.998
Human capital	154.065	158.143	-	-4.078	158.143
Stimuleren ondernemerschap in het MKB	73.348	23.309	41.721	8.317	73.030
	695.177	355.747	228.558	110.872	682.276
				restant bested	12.901 98%

Algemeen

Per eind juni is op de post *Algemeen* een bedrag van € 70.372 (23% van het totale budget) nog niet besteed. In het tweede halfjaar worden in het kader van de verdere uitwerking van de Economische Monitor twee opdrachten verstrekt met een gezamenlijke waarde van € 90.000.

Toekomstbestendige werklocaties

Per eind juni resteert op deze post een bedrag van € 36.260 (20% van het totale budget). Een belangrijk onderdeel binnen dit speerpunt betreft het Regionaal Programma Werklocaties (RPW). Na de zomer wordt gestart met de eerste stappen richting uitvoering. Voordat gemeenten daadwerkelijk tot uitvoering kunnen overgaan, is nadere voorbereiding noodzakelijk, waaronder het in kaart brengen van herstructureringsinstrumenten, het ontwikkelen van een 'barcode' voor de menging van wonen en werken, en het opstellen van een uitgifteprotocol voor gemeenten. Met de provincie Gelderland wordt overleg gevoerd over cofinanciering van de uitvoering van het RPW. De provincie heeft hiervoor een bedrag van € 168.750 gereserveerd, waarvan inmiddels € 75.000 is geclaimd. Het resterende bedrag van € 93.750 blijft beschikbaar voor de uitvoering. Vanuit de inwonerbijdrage is per eind december een bedrag van € 36.260 beschikbaar. In het overleg met de provincie is de insteek om het restant van de provinciale bijdrage in te zetten in 2026.

Verbeteren dienstverlening aan het mkb

Binnen dit speerpunt is 9% van het totale budget nog beschikbaar, zijnde € 8.468. Dit bedrag wordt aangewend voor marketing- en communicatieactiviteiten van Regiolink.

Human Capital akkoord

Vanaf 1 januari ligt de regie op de uitvoering van het Human Capital akkoord bij TEB. In de

huidige regionale agenda is Human Capital akkoord niet meer als speerpunt opgenomen. Het Human Capital akkoord is volledig onderdeel geworden van de Regio Deal. Financiële verantwoording gebeurt daarom volgens de afspraken die binnen de Regio Deal gemaakt zijn. De jaarlijkse subsidie van € 158.000 is overgemaakt aan TEB.

3.3.4. Begrotingswijziging

In de regionale agenda 2025-2028 is de inwonerbijdrage 2025 vastgesteld op € 714.221. In verband met het besluit van gemeente Doesburg om niet in te schrijven op deze opgave komt de inwonerbijdrage 2025 uit op € 695.177. Dit leidt tot een begrotingswijziging van € 19.044 (negatief).

Daarnaast wordt de reservering van de inwonerbijdrage 2024 toegevoegd aan de te besteden middelen 2025, wat leidt tot een begrotingswijziging van € 37.095 (positief).

In 2025 is het restant van de subsidie van de provincie Gelderland voor Human Capital toegevoegd aan de beschikbare middelen. Dit resulteert in een positieve bijstelling van de begroting van € 4.808.

3.4. Ontspannen regio

3.4.1. Programmaverantwoording

Het budget van Ontspannen regio bestaat voor 2025 vooralsnog alleen uit inwonerbijdrage van de deelnemende gemeenten, te weten € 703.340. Door afrondingsverschillen in het tarief per inwoner is € 698.809 ontvangen.

In de loop van 2024 kende provincie Gelderland subsidie toe voor het Vitaliteitsprogramma (€ 77.500) en Verhaallijnen (€ 74.600).

Een zevental gemeenten¹ leverde een bijdrage aan het gebiedsproces 'De groene mantel rondom Nijmegen'. Naast de bijdrage van de gemeenten, draagt de GMR vanuit de inwonerbijdrage ook bij aan het gebiedsproces.

3.4.2. Staat van baten en lasten

Onderstaande tabel is een overzicht van de realisatie t/m juni 2025 van de baten en lasten. Dit in relatie tot de begroting 2025 en begrotingswijzigingen.

In de kolom 'Realisatie t/m jun-25' staan de werkelijk bestede middelen t/m juni.

alle bedragen in €

	Begroting 2025	Wijziging begroting	Begroting gewijzigd	Realisatie t/m juni-25
Lasten				
Algemeen	145.000	-4.530	140.470	59.139
Recreatie en toerisme	321.600	80.554	402.154	110.791
Groen-blauw raamwerk en landelijk gebied	211.740	109.391	321.131	103.237
Cultuur	25.000	7.575	32.575	23.627
Saldo lasten	703.340	192.990	896.330	296.793
Baten				
Inwonerbijdrage deelnemende gemeenten	703.340	112.896	816.236	816.236
Andere bijdrage deelnemende gemeenten	-	69.540	69.540	69.540
Bijdrage uit subsidies overige	-	10.554	10.554	10.554
Overige ontvangen bijdragen	-	-	-	-
Saldo baten	703.340	192.990	896.330	896.330
Resultaat	-	-	-	-599.536

¹ Gemeente Nijmegen, Berg en Dal, Heumen, Druten, Wijchen, Beuningen en West Maas en Waal

3.4.3. Ontwikkeling besteding inwonerbijdrage 2025

alle bedragen in €

	Middelen 2025	Uitgaven	Waarvan verplicht	Nog te besteden	Prognose
Algemeen	144.321	59.139	69.592	15.590	135.929
Recreatie en toerisme	319.021	67.673	149.502	101.846	241.630
Groen-blauw raamwerk en landelijk gebied	212.680	31.127	70.139	111.415	229.427
Cultuur	22.787	20.651	25.880	-23.744	46.532
	698.809	178.589	315.113	205.107	653.518
				restant	45.291
				besteed	94%

Het restant van de inwonerbijdrage en de ontvangen subsidies wordt besteed conform de activiteiten zoals opgenomen in de regionale agenda 2025-2028 en de onderliggende plannen.

Concreet worden deze middelen aangewend voor:

- Het beschikbaar stellen van capaciteit en het verstrekken van een opdracht voor de uitvoering van het *Derde Waterverhaal van Nederland*, onderdeel van het ambitiedocument *Toeristisch-recreatieve verhaallijnen*;
- Het verstrekken van een opdracht voor het opstellen van een plan van aanpak voor de verhaallijn *Gezond en lekker leven*, overeenkomstig het ambitiedocument *Toeristisch-recreatieve verhaallijnen*;
- Het inzetten van capaciteit en het verstrekken van opdrachten voor de verdere uitwerking en coördinatie van de gebiedsaanpakken op de Veluwezoom (*Soerens Beekdal en Zuidflank*) in de Liemers, het Middengebied, het Rijk van Nijmegen (*Blauwe Motor, Groene Mantel*) en de Gelderse Poort zoals vastgelegd in de uitvoeringsagenda van het Groen-blauw raamwerk.

Daarnaast worden in het najaar drie subsidieaanvragen ingediend bij de provincie Gelderland, te weten voor de coördinatie van het Groen-blauw raamwerk, de gebiedsaanpak *Blauwe Motor–Groene Mantel* en de gebiedsaanpak *Veluwezoom*. De inzet van middelen (zowel inwonerbijdrage als subsidie) voor de coördinatie en de gebiedsaanpak deze projecten is gebaseerd op de uitvoeringsagenda van het Groen-blauw raamwerk en de plannen van aanpak voor de afzonderlijke gebiedsaanpakken. De subsidies zullen dan ook conform deze plannen besteed worden.

3.4.4. Ontwikkeling externe middelen

Voor het gebiedsproces 'De groene mantel rondom Nijmegen' is in 2024 en 2025 door zeven gemeenten in totaal € 117.253 aan middelen ontvangen. Deze middelen worden in 2025 ingezet. Tot eind juni is inmiddels € 69.540 besteed.

Binnen de Ontspannen regio zijn voor de projecten 'Vitaliteitsprogramma' en 'Verhaallijnen' in 2024 subsidies toegekend. Deze middelen worden eveneens in 2025 besteed. Tot eind juni is hiervan € 10.554 uitgegeven.

3.4.5. Begrotingswijziging

In de regionale agenda 2025-2028 is de inwonerbijdrage voor 2025 vastgesteld op € 703.340. Door afrondingsverschillen in het tarief per inwoner is uiteindelijk een bedrag van € 698.809 ontvangen. Dit resulteert in een negatieve bijstelling van de begroting van € 4.531.

Daarnaast wordt de reservering van de inwonerbijdrage uit 2024 toegevoegd aan de beschikbare middelen voor 2025. Dit leidt tot een positieve bijstelling van € 117.426.

De baten met betrekking tot de inwonerbijdrage in de begroting 2025 worden per saldo positief € 112.896 aangepast.

De eerder bestede middelen ten behoeve van het gebiedsproces 'De groene mantel rondom Nijmegen' worden toegevoegd aan de beschikbare middelen van 2025. Dit leidt tot een positieve

bijstelling van de begroting van € 69.540. Ook het bestede deel van de subsidie voor 'Verhaallijnen' wordt toegevoegd aan de middelen van 2025. Dit resulteert in een positieve bijstelling van de begroting van € 10.554.

3.5. Verbonden regio

3.5.1. Programmaverantwoording

Het budget van Verbonden regio bestaat voor 2025 vooralsnog alleen uit inwonerbijdrage van de deelnemende gemeenten, te weten € 1.224.000. Door afrondingsverschillen in het tarief per inwoner is € 1.227.938 ontvangen.

De looptijd van de toegekende subsidie van Slim en Schoon Onderweg 2024 is verlengd tot 31 juli 2025. Er is subsidie voor Slim en Schoon Onderweg 2025 aangevraagd (€ 1.700.000).

3.5.2. Staat van baten en lasten

Onderstaande tabel is een overzicht van de realisatie t/m juni 2025 over de baten en lasten. Dit in relatie tot begroting 2025 en begrotingswijzigingen.

In de kolom 'Realisatie t/m jun-25' staan de werkelijke bestede middelen t/m juni.

alle bedragen in €

	Begroting 2025	Wijziging begroting	Begroting gewijzigd	Realisatie t/m jun-25
Lasten				
Algemeen	489.000	24.438	513.438	224.736
Voorzieningen en infrastructuur	385.000	218.974	603.974	237.589
Duurzame mobiliteit en gedrag	350.000	271.546	621.546	609.719
Saldo lasten	1.224.000	514.958	1.738.958	1.072.045
Baten				
Inwonerbijdrage deelnemende gemeenten	1.224.000	243.412	1.467.412	1.467.412
Andere bijdrage deelnemende gemeenten	-	8.195	8.195	8.195
bijdrage uit subsidies	-	259.451	259.451	484.680
Overige ontvangen bijdragen	-	3.900	3.900	3.900
Saldo baten	1.224.000	514.958	1.738.958	1.964.187
Resultaat	-	-	-	-892.142

3.5.3. Ontwikkeling besteding inwonerbijdrage 2025

alle bedragen in €

Speerpunt	Middelen 2025	Uitgaven	Waarvan verplicht	Nog te besteden	Prognose
Algemeen	486.541	172.422	83.860	230.259	496.283
Voorzieningen infrastructuur	386.144	108.215	207.194	70.736	389.432
Duurzame mobiliteit en gedrag	355.252	116.810	110.862	127.580	307.172
	1.227.938	397.448	401.916	428.575	1.192.887
				restant	35.051
				besteed	97%

In de tweede helft van 2025 staan onder andere de volgende onderdelen op de planning:

- Opstart uitvoeringsprogramma Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP)
- Afspraken met de provincie over beheerskosten van het multimodaal model
- Voorbereiding van studies op het gebied van hubs en overwegveiligheid IJssellijn
- Activiteiten binnen Slim & Schoon Onderweg, waaronder:
 - Bewonersaanpak
 - Verdere uitwerking van deelmobiliteit

Over de speerpunten in de tweede helft van 2025 verwachte we een lichte onderuitputting van

ongeveer € 30.000.

Voorafgaand aan de formele start van de GMR beheerde de gemeente Nijmegen het regionale mobiliteitsfonds als penvoerder. Destijds gold een ander regime, waarbij onderbesteding niet teruggestort hoefde te worden. In 2022 is het resterende saldo van ruim € 429.000 uit het fonds overgeheveld naar de GMR.

In de jaarrekening 2024 is een post *Vordering op gemeenten* van € 189.401 opgenomen. Deze vordering is ontstaan door een tekort aan cofinanciering bij de programma's *Slim & Schoon Onderweg* 2022 en 2023. Dit tekort is het gevolg van de verlenging van de looptijd van beide programmajaren over het boekjaar heen, waardoor onduidelijkheid ontstond over de benodigde cofinanciering ten opzichte van de per boekjaar afgerekenende inwonerbijdrage.

Zoals afgesproken wordt de genoemde onderuitputting ten laste gebrachte van de *Vordering op gemeenten*.

3.5.4. Ontwikkeling externe middelen

Binnen de Verbonden regio zijn de volgende externe middelen opgenomen:

1. Mobiliteitsfonds € 429.000. Hiervoor stellen we in de tweede helft van 2025 een bestedingsplan op².
2. Slim en Schoon Onderweg 2024. Deze subsidie wordt aangewend voor het programma Slim en Schoon Onderweg als onderdeel van het speerpunt Duurzame mobiliteit en gedrag. De originele looptijd van de subsidie is verlengd tot 31 juli 2025. Per juni 2025 is nog te besteden € 344.854.
3. Slim en Schoon Onderweg 2025. Inmiddels is voor 2025 opnieuw subsidie aangevraagd (€ 1.700.000). Vooruitlopend op de definitieve toekenning is inmiddels € 193.000 besteed.

3.5.5. Begrotingswijziging

In de regionale agenda 2025-2028 is de inwonerbijdrage voor 2025 vastgesteld op € 1.224.000. Door afrondingsverschillen in het tarief per inwoner is uiteindelijk een bedrag van € 1.227.938 ontvangen. Dit resulteert in een positieve bijstelling van de begroting van € 3.938. Daarnaast wordt de reservering van de inwonerbijdrage uit 2024 toegevoegd aan de beschikbare middelen voor 2025. Dit leidt tot een positieve bijstelling van € 239.474.

In de subsidiebeschikking *Slim en Schoon Onderweg* 2024 is opgenomen dat de gemeenten Nijmegen en Arnhem een gerichte bijdrage leveren aan de programmakosten. Voor het begrotingsjaar 2025 wordt een deel van de ontvangen gelden aangewend ter versterking van de baten. Dit leidt tot een positieve bijstelling van de begroting van € 8.195.

Bij de totstandkoming van de begroting 2025 is uitgegaan van het voorzichtigheidsbeginsel, waardoor subsidiebaten in eerste instantie buiten beschouwing zijn gelaten. In 2025 zijn alsnog batens voortvloeiend uit de provinciale subsidie *Slim en Schoon Onderweg* 2024 (provincie Gelderland) toegevoegd aan de beschikbare middelen voor dat jaar. Dit resulteert in een positieve begrotingswijziging van € 259.451.

Onderdeel van het programma *Slim en Schoon Onderweg* is de zogenoemde fietschallenge. Van de deelnemers aan deze challenge wordt een financiële bijdrage gevraagd. Deze opbrengsten zijn niet opgenomen in de primaire begroting. Het ontvangen van deze baten leidt tot een positieve bijstelling van de begroting van € 3.900.

3.6. Circulaire regio

3.6.1. Programmaverantwoording

Het budget van Circulaire regio bestaat voor 2025 uit de inwonerbijdrage van de deelnemende gemeenten (€ 1.243.310). Door afrondingsverschillen in het tarief per inwoner is € 1.245.541

² Volgens BBV wordt het mobiliteitsfonds bij 'Andere bijdragen gemeenten'.

ontvangen.

In de begroting 2025 is een bedrag van € 1.210.000 vanuit bijdragen uit subsidie (en rijksmiddelen) als baten opgenomen.

3.6.2. Staat van baten en lasten

Onderstaande tabel is een overzicht van de realisatie t/m juni 2025 voor de baten en lasten. Dit in relatie tot de begroting 2025 en begrotingswijzigingen.

In de kolom 'Realisatie t/m jun-25' staan de werkelijke bestede middelen t/m juni.

alle bedragen in €

	Begroting 2025	Wijziging begroting	Begroting gewijzigd	Realisatie t/m jun-25
Lasten				
Algemeen	184.486	2.231	186.717	75.204
Circulaire bouw en infra	632.933	9.000	641.933	373.418
Grondstoffen en ketens	125.459	-	125.459	38.107
Water en klimaatadaptatie	68.432	-	68.432	32.321
Energietransitie	1.442.000	225.676	1.667.676	705.603
Saldo lasten	2.453.310	236.907	2.690.217	1.224.654
Baten				
Inwonerbijdrage deelnemende gemeenten	1.243.310	11.231	1.254.541	1.254.541
Andere bijdrage deelnemende gemeenten	-	225.676	225.676	225.676
Bijdrage uit subsidies overige	1.210.000	-	1.210.000	254.639
Overige ontvangen bijdragen	-	-	-	-
Saldo baten	2.453.310	236.907	2.690.217	1.734.856
Resultaat	-	-	-	-510.202

3.6.3. Ontwikkeling besteding inwonerbijdrage 2025

alle bedragen in €

	Middelen 2025	Uitgaven	Waarvan verplicht	Nog te besteden	Prognose
Algemeen	191.034	75.245	123.449	-7.660	181.034
Circulaire bouw en infrastructuur	183.392	53.215	40.051	90.126	183.457
Grondstoffen en ketens	122.262	38.107	43.893	40.261	122.262
Water en klimaatadaptatie	77.772	12.366	11.548	53.858	68.414
Transitie naar duurzame energie	680.080	245.008	441.918	-6.846	653.939
	1.254.540	423.942	660.859	169.739	1.209.106
				restant	45.434
				besteed	96%

Van de beschikbare inwonerbijdrage van € 1.254.540 is € 1.084.801 uitgegeven of vastgelegd in verplichtingen (86%). De nog te besteden middelen worden naar verwachting volledig benut ter uitvoering van de projecten in de regionale agenda (zie prognose).

Het jaarevent Circulaire regio vindt plaats in het najaar van 2025. De speerpunten leveren vanuit de inwonerbijdrage een bijdrage.

De kosten van de projectleider(s) en projectondersteuning(en) bij het speerpunt Circulaire bouw en infrastructuur worden gefinancierd vanuit de inwonerbijdrage.

Bij het speerpunt Grondstoffen en ketens worden in de tweede helft van 2025 nog kosten voorzien voor de bestuurlijk geaccordeerde campagne 'Green Friday'.

Voor wat betreft het speerpunt Water en klimaatadaptatie worden nog kosten verwacht voor de inzet van de speerpuntcoördinator. Verder wordt nog een beperkte bijdrage voorzien aan een onderzoek voor de uitvoering van het groen-blauw raamwerk dat met de opgave Ontspannen regio wordt uitgevoerd.

De inwonerbijdrage voor het speerpunt Energietransitie ligt volledig vast in verplichtingen. Mocht dit tot een overschrijding leiden, dan worden de meerkosten geboekt op de beschikbare Rijksbijdrage.

3.6.4. Ontwikkeling externe middelen

Binnen de Circulaire regio zijn de volgende externe middelen opgenomen:

1. Voor het project Circulair GWW is een subsidie toegekend van € 75.000. Inmiddels is hiervan € 54.372 besteed. De looptijd van deze subsidie eindigt op 1 augustus 2025;
2. In 2024 is voor het Regio Deal project Toekomstbestendig bouwen € 1.370.000 voor vier jaar toegekend. Hiervan is inmiddels € 301.580 besteed.
3. Voor het project Pathways2Resilience is vooralsnog in 2024 € 63.000 toegekend. De bestedingen hiervan bedragen over 2024/2025 € 26.755;
4. Voor het speerpunt Energietransitie zijn voor diverse projecten en trajecten (REE, RES en netcongestie) rijksmiddelen en subsidies ontvangen (€ 2.418.734). In 2024/2025 is hiervan € 631.987 besteed.

3.6.5. Begrotingswijziging

In de regionale agenda 2025-2025 is de inwonerbijdrage 2025 vastgesteld op € 1.243.310. In verband met afrondingsverschillen rondom het tarief per inwoner is uiteindelijk € 1.245.541 ontvangen. Dat leidt tot een aanpassing van de begroting met € 2.231 (positief).

Daarnaast wordt de reservering van de inwonerbijdrage 2024 toegevoegd aan de te besteden middelen 2025, wat leidt tot een begrotingswijziging van € 9.000 (positief).

Voor het speerpunt *Energietransitie* zijn in 2024 en 2025 diverse rijksmiddelen via de gemeentelijke kassiersfunctie beschikbaar gesteld. Voor het begrotingsjaar 2025 is hiervan een bedrag van € 225.676 aangewend. Dit leidt tot een positieve bijstelling van de begroting van € 225.676.

4. Stoplichtenmodel

Van alle opgaven is een stoplichtenmodel gemaakt, waarin per speerpunt met kleur de stand van zaken is aangegeven. Voor de activiteiten uit de regionale agenda 2025-2028 is de voortgang en zijn aandachtspunten terug te vinden.

GROENE GROEIREGIO

STOPLICHT ACTIVITEITEN REGIONALE AGENDA VOORTGANG EN AANDACHTSPUNTEN

Speerpunt = Verbinden van de ruimtelijke opgaven

We zorgen voor regie en verbinding op inhoud, proces en uitvoering voor de ruimtelijke doelstellingen uit de verschillende opgaven.

GROEN

RUIMTELIJKE MONITOR

Ruimtelijke consequenties van onze opgaven in kaart brengen.

GROEN

GROENE METROPOOL 2120

De GMR heeft met de WUR een toekomstbeeld van de regio voor 2120 opgesteld.

ORANJE

GEBIEDSPROGRAMMA'S

In 2024 is in de stap naar programmeren en uitvoering gemaakt: Liemers, Middengebied, Veluwezoom (incl. Arnhem) en Rijk van Nijmegen (incl. Nijmegen). De gebiedsprogramma's vormen een kapstok voor lokaal en provinciaal omgevingsbeleid en geven zicht op de randvoorwaarden voor gebalanceerde groei. Gemeenten zijn primair verantwoordelijk voor de uitvoering van de maatregelen, de GMR ondersteunt.

ORANJE

NOVEX

Het NOVEX ontwikkelperspectief geeft richting aan ruimtelijke keuzes. De uitvoering wordt geprogrammeerd en gemonitord via de NOVEX uitvoeringsagenda.

- De provincie heeft samen met de GMR een data-platform gebouwd, dat inzicht biedt in de ruimtelijke ontwikkeling in de regio.
- Op basis van het rapport is een verdiepingsslag gemaakt voor mobiliteit en economie. Als pilot-regio is onderzoek gedaan naar Water en bodem sturend en wat dat betekent voor de GMR. Een vervolg aanpak wordt voorbereid.
- Het spoorboekje 2025-2028 vormt de leidraad voor de bovenlokale ruimtelijke ontwikkeling. Per gebied wordt gewerkt aan speerpunten en onderzoeken. De professionalisering van gebiedsteams en verbetering van de governance zijn onderzocht en worden nu geïmplementeerd.
- Aan de hand van het werkprogramma hebben we drie thema's onderzocht:
 - a) verdieping op de uitloopgebieden (Meer Landschap), b) verdieping op onrendabele toppen, c) doorfietsroutes Arnhem-Huissen en Veluwe-Waalpad. We gebruiken deze onderzoeken om de financiële bijdrage te agenderen bij de bestuurlijke overleggen zoals BO MIRT en BO Leefomgeving en bij de aanvraag van de wonen en mobiliteit (WoMO)-middelen. Met de Liemers is een lobbytraject gestart om deze als Grootschalige woningbouwlocatie aan te wijzen.

Speerpunt = Wonen in balans: versnellen van de woningbouw

Gemeenten werken met Rijk en provincie aan de Woondeal. De samenwerking is nodig om de snelheid van realisatie te vergroten, betaalbare woningen te bouwen en de huisvesting voor specifieke doelgroepen te realiseren.

ORANJE

CONTINUÏTEIT EN VERSNEL- LING VAN DE BOUWPRODUCTIE

De GMR stimuleert de woningbouw via: a) de woningmarktmonitor, b) hulp bij generieke vraagstukken, c) lobby voor adequate financiële ondersteuning, d) personele capaciteit, e) onderzoek planlocaties, f) randvoorwaarden, g) beter benutten van de bestaande voorraad.

- We organiseren tempotafels met marktpartijen, woningcorporaties en gemeenten over randvoorwaarden voor realisatie. In 2025 is de Woondeal geüpdatet met een doorkijk van de woningbouwambities t/m 2034: ca. 45.000 woningen, mogelijk 50.000 als de Liemers wordt aangewezen als Grootschalige Woningbouwlocatie. Via de projectleiderspool zijn drie (à vier) projectleiders werkzaam bij gemeenten. Mogelijk wordt deze uitgebreid. Bij vijf gemeenten wordt gekeken naar parallel plannen, om de voorbereidingstijd te verkorten door planfasen samen te voegen of parallel te organiseren. Afspraken gemaakt op de Woontop om type goedkeuring bij conceptuele bouw te versnellen. Hiervoor wordt een plan van aanpak uitgevoerd.

ORANJE

BETAALBARE WONINGEN VOOR LAGE EN MIDDEN- INKOMENS

De afspraak is bij nieuwbouw twee derde betaalbare en minimaal 30% sociale huur te realiseren. Deze doelstelling vraagt samenwerking tussen gemeenten en woningcorporaties.

- De GMR heeft kennis gedeeld over betaalbaar bouwen: informatieflyer, Nationale fonds voor betaalbare koopwoningen, gesprekken met marktpartijen over planexploitaties (open boeken). De GMR heeft het statement van Woonkr8 over huurbevriezingen ondersteund.

GROEN

VOLDOENDE HUISVESTING VOOR AANDACHTSGROEPEN

In 2024 zijn afspraken gemaakt over de huisvesting van specifieke aandachtsgroepen in de regionale woonzorgvisie. Vanaf 2025 wordt de woonzorgvisie geïmplementeerd. Deze implementatie bestaat uit afspraken tussen de regio, gemeenten, corporaties en zorginstellingen over investeringen in de woonzorginfrastructuur.

- Het regionaal afsprakenkader Huisvesting Aandachtsgroepen (2024) is vertaald naar een plan van aanpak voor implementatie. Vanuit de regio is gestart met:
 - Regionale Bemiddelingstafel;
 - Regionaal uitvoeringsprogramma Wonen en Zorg ouderen;
 - Verkenning compensatie voor gemeenten die meer toewijzen;
 - Vergroten kennisniveau op thema's zoals financiering, preventieve aanpakken, community building;
 - Verbinden door netwerken rondom wonen, welzijn, zorg te versterken.

GROEN

HUISVESTING ARBEIDSMIGRANTEN

In 2024 is een onderzoek afge-

- Er is een stuur- en projectgroep georganiseerd op het kruisvlak economie en wonen, het zorgt voor meer urgentie op het thema. Ook zijn de provincie

rond naar de huisvestingsopgave. Op basis hiervan is een regionale aanpak geformuleerd. De GMR gaat de realisatie van deze aanpak coördineren, ondersteunen en monitoren. Dit doen we samen met de Productieve regio.

GROEN

WONINGMARKT

Jaarlijks actualiseren we de woningmarktmonitor (realisatie en plancapaciteit woningbouw). Periodiek wordt woningbehoefteonderzoek gedaan.

GROEN

ONDERZOEK PLANLOCATIES

ORANJE

BETER BENUTTEN BESTAANDE VOORRAAD

Meer woonruimte door de bestaande voorraad beter te benutten. De GMR heeft in 2023-2024 hier een aanpak voor ontwikkeld.

GROEN

GEMEENTELIJK GRONDBELEID

We helpen gemeenten met grondbeleid en waarden van grond door onder andere onderzoek, lobbykracht en voorbeeldaanpakken. We doen dit samen met Woonkr8 en Aedes.

en het expertteam van de VNG aangehaakt. Er zijn gerichte werkbezoeken van succesvolle huisvestingslocaties georganiseerd, de monitoring wordt opgezet en er wordt toegewerkt naar een gedragen Plan van Aanpak.

- In 2025 is de woningmarktmonitor geactualiseerd met onder andere huisvesting van aandachtsgroepen. Ook is een nieuw woningbehoefteonderzoek opgestart.
- Samen met gemeenten zijn de planlocaties voor periode 2030- 2035 in beeld gebracht.
- Volgende stappen zijn om de aanpak verder uit te bouwen. Samen met woningcorporaties en marktpartijen werken wij werkwijzen uit om procedures op lokaal niveau te verkorten. We kijken hiervoor naar instrumenten als de Leegstandverordening en de Wet Goed verhuurderschap.
- De RU heeft voor de GMR gemeentelijk grondbeleid onderzocht en de mogelijkheden die gemeenten hebben om dit in te zetten voor woningbouw (rapport Grip op Grond). Dit is gedaan samen met de Circulaire regio.

PRODUCTIEVE REGIO

STOPLICHT ACTIVITEITEN REGIONALE AGENDA VOORTGANG EN AANDACHTSPUNTEN

Speerpunt = Toekomstbestendige werklocaties

Goede toekomstbestendige werklocaties zijn belangrijk voor de economie en de brede welvaart in de GMR. Daarnaast spelen werklocaties een belangrijke rol in het behalen van onze doelstellingen voor de schaal-sprong waar we voor staan, de energietransitie, circulariteit, woningbouwopgave (balans wonen werken).

GROEN

REGIONAAL PROGRAMMA WERKLOCATIES

ORANJE

ORANJE

ORANJE

GROEN

KLIMAATADAPTATIE OP WERKLOCATIES

REGIODEAL PROGRAMMALIJN STERKE BEDRIJFVIGHEID

- RPW 2025-2028 is unaniem vastgesteld door Bestuurlijk Platform Productieve regio en 15 van de 16 gemeenteraden hebben het RPW vastgesteld. Er is breed bestuurlijk draagvlak om tot uitvoering over te gaan. De provincie is positief en zal het RPW voor de zomer vaststellen en opnemen in de provinciale verordening.
- Na vaststelling volgt uitvoering. Dat is duur, complex en (kennis)intensief. Dat vraagt ook capaciteit bij gemeenten. Lobby bij o.a. de provincie is nodig om hier de eerste stappen in te zetten. We zetten in op het binnenhalen van de landelijke pilot herstructurering (2,5 miljoen per pilot) en een deel van de 9 miljoen die de provincie heeft gelabeld voor herstructurering. Voor de pilot komen (voor zover nu zichtbaar) 3 terreinen in aanmerking. De keuze voor welk terrein is nog niet gemaakt. Eventuele cofinanciering vanuit de betreffende gemeenten zijn nog niet concreet en moeten nog verder worden onderzocht.
- De provincie staat aan de lat om de pilot toe te wijzen; 1 per provincie. De criteria hiervoor zijn echter nog niet duidelijk. Om kans te maken op het binnenhalen van deze pilot lobbyen we actief bij de provincie.
- We hebben ontwikkellocaties geïnventariseerd waar toekomstige uitbreidingen van werklocaties zouden kunnen landen. Die zoeklocaties moeten nog een plek krijgen in de gebiedsvisies. De eerste stappen in de samenwerking met de gebiedsvisies zijn gezet. Hier ligt ook een belangrijke rol voor de EZ collega's bij de gemeenten om hun RO collega's te informeren.
- We zijn gestopt met het programma "Vergroenen werklocaties". Vergroening komt als onderwerp wel terug in het nieuwe RPW, maar als GMR gaan we geen energie steken in kennisdeling.
- Verantwoording loopt via regiodeal, verantwoording van eerste jaar is per 1 mei afgerond.

Speerpunt = Verbeteren van de dienstverlening aan het MKB

De dienstverlening aan mkb'ers in de regio kan beter. Zo is de behoefte van ondernemers nog niet goed in kaart gebracht en kunnen we het aanbod aan ondernemersfaciliteiten nog beter op elkaar laten aansluiten. Bovendien willen we mkb'ers meer overzicht bieden in de ondernemersfaciliteiten binnen de GMR.

ORANJE	FACILITEREN ONDERLINGE SAMENWERKING EN AFSTEMMING TUSSEN ALLE PARTIJEN IN DE REGIO	- Samenwerking tussen stakeholders is goed maar de faciliterende en aanjagende rol van de regio is daarbij wel hard nodig.
ORANJE	ORGANISEREN 'NO WRONG DOOR' SYSTEEM VOOR GOEDE DOORVERWIJZING MKBERS	- Het verder doorontwikkelen van Regiolink (het no wrong door-systeem voor Mkb'ers binnen de publieke dienstverlening) en het borgen van regiolink bij de stakeholders in de regio zit in de testfase. Er is interesse bij provincie voor eventuele opschaling.
ORANJE	ONTWIKKELING TOOLS VOOR HET MKB	- Zie boven bij het "No wrong door systeem"
ORANJE	DELEN VAN KENNIS DOOR HET VERBINDEN EN ONTSLUITEN VAN LANDELIJKE, PROVINCIALE, REGIONALE EN LOKALE PROGRAMMA'S	- Door stakeholders is geld bij elkaar gelegd om als pilot aan te sluiten bij het Rijksprogramma Actie-agenda MKB-dienstverlening. Voor het eerste jaar is een subsidie/projectbudget binnengehaald van 1 ton. - Contacten worden gelegd met andere regio's t.b.v kennisdeling.

Speerpunt = Slimmere en schonere logistiek

We willen de negatieve impact van transport en logistiek op de leefomgeving tot een minimum beperken en onze groei in wonen en werken faciliteren

ORANJE	VERSLIMMEN AANPAK LAADINFRASTRUCTUUR (CIRCULAIRE REGIO)	- De ambitie vraagt om zowel maatwerk (door netcongestie) als om innovatieve oplossingen. Belangrijke uitdaging in de praktijk blijkt dat de netbeheerder vaak niet bij machte is om over de (tijdelijke) mogelijkheden van eventuele lokale oplossingen nader in gesprek te gaan.
GROEN	VERSTERKEN EN VERSCHONEN MULTIMODALITEIT (VERBONDEN REGIO)	- Er wordt gewerkt aan samenwerking tussen de binnenhavens binnen de regio en samen met het ministerie en provincie aan een realisatiepact voor het knooppunt Nijmegen.
GROEN	SIGNALEREN EXTERNE ONTWIKKELINGEN (VERBONDEN REGIO)	- Co2 reductie door het maken van minder én schoner gereden kilometers van goederenvervoer in de regio. Met behulp van de logistieke makelaars zijn de eerste resultaten al behaald.

ORANJE

RUIMTELIJKE INPASSING (PRODUCTIEVE REGIO)

GROEN

- Het streven naar een betrouwbare, robuuste, duurzame en veilige goederenvervoercorridor en het voorkomen van conflicten met onze woningbouwlocaties. Bestaande infrastructuur staat er redelijk voor maar er is meer in Nederland/ GMR nodig , vanwege geopolitieke ontwikkelingen.
- Ruimtelijke inpassing logistiek is verwerkt in de het Regionaal Programma Werklocaties.

ONTSPANNEN REGIO

STOPLICHT ACTIVITEITEN REGIONALE AGENDA VOORTGANG EN AANDACHTSPUNTEN

Speerpunt = Groen-blauw raamwerk

Groen en blauw in stedelijk en landelijk gebied versterken door herstel van biodiversiteit, een robuust water- en riviersysteem en het creëren van extra uitloopgebied.

GROEN

ONTWIKKELING LANDBOUW EN VOEDSEL

- Wordt meegenomen in de gebiedsaanpakken.

GROEN

RECREATIEF UITLOOPGEBIED

- Via NOVEX wordt gewerkt aan een realisatiestrategie voor uitloopgebieden (Groene scheggen). Hier is een eerste concept voor ontwikkeld.

GROEN

RUIMTE VOOR RECREATIE

- Onderzoek naar ruimte voor recreatie in de regio loopt.

GROEN

WATER EN BODEM STUREND

- Verdieping op een studie naar wat water en bodem sturend betekent voor onze regio loopt.

GROEN

GROEN IN STAD EN DORP

- Er wordt kennis uitgewisseld over dit thema.

GROEN

GEBIEDSAANPAK VELUWEZOOM

- Gestart met de gebiedsaanpakken voor het beekherstel. Het watersysteem, de cultuurhistorie van het bekensysteem en maatregelen deze te versterken, worden in beeld gebracht. Op basis daarvan maken we plannen voor het beekherstel. Dit proces wordt grotendeels gefinancierd door de provincie Gelderland met geld van het Rijk. Hoeveel en wanneer weten we in het najaar van 2025.

GROEN

GEBIEDSAANPAK DE LIEMERS

- We onderzoeken of en waar er mogelijkheden zijn voor uitloopgebieden en hoe we omgaan met alle ruimteclaims bij Het Broek (conform regioarrangement).

GROEN

GEBIEDSAANPAK RIJK VAN NIJMEGEN

- In de gebiedsaanpak Groene mantel rondom Nijmegen inventariseren we maatregelen om bij te dragen aan de doelen die we samen met provincie, waterschap, gemeenten, ZLTO, Agrarisch collectief Rivierenland, Via natura etc. hebben. Voor de gebiedsaanpak Blauwe motor is een préverkenning met opgaven, doelen en eerste inventarisatie van maatregelen gereed. Voor beide gebiedsaanpakken willen we een uitvoeringsprogramma maken. Dit proces wordt grotendeels gefinancierd door de provincie Gelderland met geld van het Rijk. Hoeveel en wanneer weten we in het najaar van 2025. Een intentieovereenkomst is in voorbereiding.

ORANJE	GEBIEDSAANPAK MIDDENGEBIED	- Voor het Middengebied werken we uit hoe we invulling geven aan meer landschap: we verbinden de groen-blauwe projecten die er lopen, om te komen tot uitvoering en een robuust landschap. De gebiedsaanpak Middengebied was koploper, maar iHKV van herprioritering heeft de provincie besloten niet door te gaan met deze gebiedsaanpak, vanuit de stikstofaanpak. Commitment verkrijgen en behouden van alle partijen vraagt aandacht.
GROEN	GELDERSE POORT	- We stellen voor de Huissense waarden en de Rijnstrangen een plan van aanpak op hoe we krachten bundelen om een robuust watersysteem, natuur en natuurherstel met elkaar te combineren.
ORANJE	LOBBY EN ORGANISEREN FINANCIERING	- Voor alle thema's en gebiedsaanpakken is financiering of vooruitzicht daarop. Voor de uitvoering is de financiering onduidelijk. We stellen een financieringsstrategie op voor het gehele Groen-blauw raamwerk, samen met Groene groei regio en Circulaire regio.

Speerpunt = Recreatie en toerisme

Een aantrekkelijke regio zijn voor bezoekers van binnen en buiten de regio door goede en toegankelijke recreatief-toeristische voorzieningen en een goede spreiding daarvan over de regio, ook met het oog op natuurbehoud en herstel.

GROEN	VOORBEREIDEN RUIMTELIJKE KEUZES OM RECREATIE EN BEZOEKERS BETER TE SPREIDEN OVER DE REGIO	- Zie "Ruimte voor recreatie" bij speerpunt Groen-blauw raamwerk.
GROEN	UITVOEREN AMBITIE- DOCUMENT EN UITVOERINGS- PLAN VERHAALLIJNEN	- Ambitiedocument en uitvoeringsplan verhaallijnen zijn vastgesteld. Het belevingsconcept "De rivier, je kunt er niet omheen" wordt verder uitgewerkt. Op basis van de samenwerkings-overeenkomst Romeins verleden in Gelderland wordt het Masterplan uitgevoerd.
GROEN	FIETS- EN WANDELROUTE- NETWERK VERDER UITBREIDEN EN BELEVING TOEVOEGEN	- Wandelroutenetwerk in maart 2025 geopend. Beheer en onderhoud wordt georganiseerd en neergelegd bij Routebureau Arnhem-Nijmegen.
ORANJE	PROFILEREN BEZOEKERS- MOGELIJKHEDEN IN DE REGIO	- Met TVAN worden afspraken voorbereid met meer uniformiteit binnen de deelregio's regio Arnhem en Rijk van Nijmegen, met aandacht voor maatwerk waar dat nodig is. Dit is een ingewikkeld proces dat aandacht vraagt.

GROEN

**UITVOEREN VITALITEITS-
PROGRAMMA VOOR DE
VRIJETIJDSECTOR**

- Met workshops en adviesgesprekken krijgen ondernemers hulp bij het verbeteren van de vitaliteit van hun bedrijf.

Speerpunt = Cultuur

Een aantrekkelijke regio zijn voor bezoekers van binnen en buiten de regio door goede culturele voorzieningen en een actief cultureel netwerk van topinstellingen, middensegment, amateurkunst, cultuureducatie en vrijwilligers.

GROEN

**UITVOERINGSPLAN
TRANSFORMATIEVOORSTEL
CULTUUR UITVOEREN**

- We ronden de uitvoering in 2025 af en werken aan een regioplan dat voortbordurt op het huidige.

GROEN

**VERKENNING NIJMEGEN
CULTURELE HOOFDSTAD**

- We ondersteunen de gemeente Nijmegen bij het komen tot een bid voor culturele hoofdstad in 2033.

VERBONDEN REGIO

STOPLICHT ACTIVITEITEN REGIONALE AGENDA VOORTGANG EN AANDACHTSPUNTEN

Speerpunt = Duurzame mobiliteit en gedrag

We streven naar een mobiliteitssysteem waarin het logischer en aantrekkelijker is om een bewuste keuze te maken voor een duurzame en veilige manier van reizen

N.b.: We willen de negatieve impact van transport en logistiek op de leefomgeving tot een minimum beperken en onze groei in wonen en werken faciliteren. Het thema logistiek wordt bij de Productieve regio beschreven.

ORANJE

FACILITEREN VAN HET PROGRAMMA SLIM & SCHOON ONDERWEG. DOELSTELLING IS DAT WE EIND 2026 20.000 NIEUWE SLIMME EN SCHONE REIZIGERS HEBBEN TEN OPZICHTE VAN 2022.

- In 2025 startte de bewonersaanpak. In het voorjaar startte ook een nieuwe campagne om fietsen te stimuleren. Tegelijkertijd richten we ons vaker op individuele forenzen. Deze aanpak is effectiever dan wanneer dit via werkgevers gaat. We zetten o.a. stappen op IPKW, Gelderse Poort, Bestuurskwartier en Noviotech Campus. Aandachtspunt zijn de financiële toezeggingen in een meerjarig perspectief. Hierover hebben we gesprekken met o.a. de provincie Gelderland.

ROOD

SAMEN MET DE GEMEENTEN TOEWERKEN NAAR EEN INTEGRAAL EN UNIFORM VERKEERSVEILIGHEIDSBELEID. ONZE DOELSTELLING IS DAT EIND 2028 HET AANTAL VERKEERSDODEN EN -GEWONDEN IN ELKE GEMEENTE T.O.V. 2021 IS GEDAALD.

- In maart is een onderzoek afgerond naar de verkeersveiligheid rondom scholen en is aandacht gevraagd voor het dragen van een fietshelm. De ongevalcijfers blijven zorgelijk. Dit is niet uniek voor de regio. Dit is een landelijke trend.

GROEN

UITROL DEELMOBILITEIT

- Op 12 maart stemde het bestuurlijk platform Verbonden regio in met de nieuwe visie op deelmobiliteit. Die was nodig, omdat de wereld van deelmobiliteit snel verandert. De campagne Deelgenoten loopt. Daarnaast starten we met een kopgroep deelmobiliteit en adviseren we gemeenten over lage parkeernormen in combinatie met deelmobiliteit bij nieuwbouw. In juni zijn we met de bestuurders in gesprek gegaan over de uitvoering van de visie. In het najaar van 2025 zal een webinar met aanbieders worden georganiseerd.

Speerpunt = Voorzieningen & Infrastructuur

We werken samen met onze partners aan gerichte maatregelpakketten voor een drietal gebiedsaanpakken. Actieve mobiliteit is een speerpunt in de transitie naar meer duurzame mobiliteit. De GMR richt zich met name op projecten die gemeentegrenzen overschrijden.

GROEN

AGENDEREN MOBILITEITS-PROJECTEN OP EN RONDOM RIJKSWEGEN.

- De netwerkanalyse Arnhem-Nijmegen Foodvalley is gestart en is invulling gegeven aan de aanpak in de zuidflank van de regio. De regio is betrokken bij de mobiliteitsaanpak A12/A15 en bij de gebiedsaanpak A/N325. De verbreding A50 is helaas stopgezet. Samen met de direct betrokken partijen zijn we aan het kijken hoe we dit verder gaan oppakken.

ORANJE

VOORBEREIDING INVESTERINGEN IN SPOOR.

- In het voorjaar van 2025 is de herijking van de studie spoorlijn Tiel-Arnhem afgerond. Verkenningen naar gelijkvloerse overwegen op de IJssellijn moeten nog worden opgestart. De eerste gesprekken met de betrokken gemeenten heeft plaatsgevonden. Hiervoor is onderzoeksbudget en capaciteit beschikbaar. V.w.b. Maaslijn, Doetinchem-Arnhem zijn geen noemenswaardige activiteiten opgestart. In mei 2025 startte het Nut-en-noodzaakonderzoek GNOE. Provincie Gelderland zit namens onze regio in het bestuurlijk overleg. Voor de Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport (MIRT)-studie naar de corridor UAD is eveneens een plan van aanpak opgesteld. Deze studie is relevant voor de Liemers door zeven gelijkvloerse overwegen en een grote verstedelijkingsopgave.

ORANJE

REGIONALE MOBILITEITSNETWERK

- We hebben de gemeenten ondersteund bij de mogelijke cofinanciering vanuit het Rijk voor mobiliteitsmaatregelen bij woningbouw. Verschillende studies zijn opgepakt (waaronder hub Malden en Beuningen). Besluitvormingen moeten nog worden genomen. De regio maakt zich grote zorgen over het openbaar vervoer. Samen met de provincie zoeken we naar kansen en mogelijkheden om hier op een goede manier mee om te gaan. De provincie heeft beperkte mogelijkheden om gemeenten hierbij te ondersteunen. Daarnaast is het afwachten wat uit de nieuwe aanbesteding OV gaat komen. In juli komt hier meer duidelijkheid over. De integratie van OV met doelgroepenvervoer en deelmobiliteit staat nog steeds op het wensenlijstje van de regio. Helaas is hier nog geen invulling aan gegeven. In 2025 is extra capaciteit toegevoegd op het dossier OV & spoor.

GROEN

HET VERDER ONTWIKKELEN VAN EN VERBETEREN VAN ONS DOORFIETSROUTENETWERK

- In mei heeft de ondertekening van de Samenwerkingsovereenkomst Veluwewaalpad plaatsgevonden. En zijn er nog verschillende aanvullende studies gaande o.a. MKBA nieuwe oeververbinding en een schetsontwerp voor de brug. Er is bestuur-

lijk commitment voor vervolgaanpak Wijchen-Oss (besluit Stuurgroep A50 in juni 2025). Bij het project Huissen-Arnhem is de beschikbare capaciteit een issue. De verkenning Doetinchem-Zevenaar is begin 2025 opgeleverd en ligt nu bij de betrokken gemeenten.

CIRCULAIRE REGIO

STOPLICHT ACTIVITEITEN REGIONALE AGENDA VOORTGANG EN AANDACHTSPUNTEN

Speerpunt = Circulaire Bouw en Infrastructuur

We bouwen steeds meer circulair en conceptueel. Door circulaire bouw te stimuleren, wordt deze vorm de nieuwe standaard. Ook in de infrastructuur verduurzamen we.

ORANJE

UITVOEREN PROGRAMMA CONCEPTUEEL CIRCULAIR BOUWEN

- Het percentage circulair bouwen is gestegen van ongeveer 10 naar 14%. Regio Deal project is met vertraging van start gegaan. Deelprojectleiders gaan gemeenten en bouwende partijen intensiever ondersteunen om 50% in 2030 te gaan halen.

ORANJE

PROJECT CIRCULAIR OPDRACHTGEVERSCAP GROND-, WEG- EN WATER- BOUW

- Er hebben 8 van de 17 gemeenten een circulair GWW project aangedragen waar we als GMR ondersteuning bieden om dit zo circulair mogelijk aan te pakken. Stimuleren van de andere gemeenten om ook een circulair GWW-project te doen. Daarnaast sluiten steeds meer gemeenten aan bij het Convenant Schoon en Emissieloos Bouwen.

GROEN

ALLE GEMEENTEN HEBBEN NU TOEGANG TOT DE DIGITALE GRONDSTOFFENBANK DUSPOT VOOR HERGEBRUIK VAN VRIJ- KOMENDE BOUWMATERIALEN.

- Het benutten van Duspot kan nog beter. Met dit instrument verminderen we de CO2 - uitstoot bij het produceren van materialen. Voortzetten kennisdeling bouwmaterialen.

Speerpunt = Grondstoffen en Ketens

De GMR ontwikkelt zich tot circulaire topregio. We geven het goede voorbeeld. We ondersteunen het sluiten van grondstof- en productieketens en brengen samen met onze partners circulaire projecten tot bloei.

GROEN

CIRCULAIR INKOPEN DOOR GEMEENTEN

- We faciliteren het uitwisselen van kennis en ervaring in verband met gemeentelijke aanbestedingen en opdrachtgeverschap. Twee intervisiegroepen circulair inkopen zijn van start gegaan, één in het noorden en één in het zuiden van de regio. 13 van de 16 gemeenten doen mee. Voortzetten intervisie en polsen deelname resterende gemeenten.

ORANJE

GRONDSTOFFEN- EN PRODUCTIEKETENS SLUITEN

- We dragen o.a. bij aan het Europees project Engage4Bio met Wageningen Universiteit en Artez. En we stimuleren de beweging naar een circulaire textielketen. Vraagt nog veel inzet van diverse partijen. Daarnaast ondersteunen we een circulaire verfketen.

Speerpunt = Water en Klimaatadaptatie

We moeten water beter opvangen, vasthouden en hergebruiken. Er zijn maatregelen zoals vergroening nodig, zodat we wateroverlast, droogte en/of hittestress tegengaan. Hier geven we regionaal een impuls aan.

GROEN

VERWERVEN EN BENUTTEN LANDELIJKE EN/OF EUROPESE MIDDELEN

- Het project Pathways2Resilience (gebaseerd op de EU Mission on Climate Adaptation) beschikt over € 210.000 subsidie en is in uitvoering. Innovatie- en investeringsprogramma is in voorbereiding.

GROEN

SAMENWERKING EN KENNISONTWIKKELING

- De Regio Deal projecten Soil Valley en Life Port Cool Lab zijn in uitvoering, evenals de kennisprojecten Living Lab Park Lingezen en Groen Blauwe Stad met Hogeschool van Hall Larenstein. Een van de resultaten is het vergroenen van locaties binnen 5 verschillende gemeenten en het opbouwen van kennis over hittestress.

Speerpunt = Energietransitie

We moeten water beter opvangen, vasthouden en hergebruiken. Er zijn maatregelen zoals vergroening nodig, zodat we wateroverlast, droogte en/of hittestress tegengaan. Hier geven we regionaal een impuls aan.

ROOD

ONTWIKKELEN RES 2.0

- RES 2.0 is voor 90% ambtelijk voorbereid, na de zomer bestuurlijke besluitvorming. Nog geen bestuurlijk akkoord op zoekgebieden wind. Zorgvuldig bestuurlijk proces nodig.

ORANJE

ENERGIESYSTEEM

- Netcongestie en integraal programmeren hebben een regionale aanpak, maar zijn tot nu toe serieuze knelpunten voor veel maatschappelijke ruimtelijke opgaven. Hoofdinfra Tennet pas op orde rond 2033-2035.

ORANJE

REGIONAAL EXPERTISETEAM ENERGIE (REE)

- Verstrekken van basis- en plusadviezen aan bedrijven en collectieven in de regio om hen te helpen verduurzamen. Het jaarplan REE wordt uitgevoerd. 11 van de 16 gemeenten doen mee aan het REE.

GROEN

CO2-MONITORING

- Er wordt, net als in 2024, een rapportage opgesteld om de CO2-uitstoot van de GMR-gemeenten weer te geven. Na de zomer verschijnt de rapportage.

GROEN

INKOOP EN VERDUURZAMING GEMEENTELIJK ENERGIEVER- BRUIK

- De GMR verzorgt en beheert de gezamenlijke inkoopcontracten van gas en elektriciteit voor gemeenten. De elektriciteit wordt 100% regionaal duurzaam opgewekt. Het deel groen gas neemt jaarlijks toe. Om kostenstijgingen te voorkomen zullen gemeenten steeds meer energie moeten besparen.

Nijverheidsweg 2a
6662 NC Elst
info@gmr.nl
www.gmr.nl